

СҮРЭХТЭН СҮППЭККИТ

*Төрөөбүт дойдубут тапталын инсэри
Ийэ кут илгээлээх, ытык буор ыжыылаах
Нам ытык сириттэн алгыс тыл арыаллаах
Хаан-уруу дьоннорбут сэрэгэ барбыксыт.*

*«Хаан - хаанга, тыын - тыынга, синэ биир»
дэһэнсит
Охсуһуу уотугар уордаахтык киирбиксит,
Сорохтут ол онно дотойдуу охтонкут
Үйэ-саас тухары иһийэн сыттаахтыт.*

*Тыноһаастар сааскы киир күүртүлээх үөрүртүр
Урүйдаах-айхаллаах котоһон кэлбиксит.*

*Өбүттэр үүнэр кэм чабылхай сүдүһүн
Күрөччи уунансыт сүрэхтэн сүптэксит.
Мин эдэр сэгэрим, кырдыбарас доворум,
Бар дьоммут иһигэр, олохпут туһугар
Буудьары таптарбыт, хааннарын
тохторбут
Кыргыс кизн төлөөһүн иһигэр охтубут
Ветеран дьоннорбут геройдуу сүолларын,
Кытыастар төлөһөөх уот ардах сылларын
Малдьыттын махтанан, кизн туттан
ытыктаан,
Аар баах сэгээтэ кэриэстээн туруортаан.*

Юрий ПОТАПОВ - САРГЫН

Билии - бараммат баай

МОСКВАҔА: НАУЧНАЙ КОНФЕРЕНЦИЯҔА СИТИҔИИ

Аастыгы ыйга Москва куоракка В.И.Вернадский аатынан 12-с Бүтүн Россиятаагы научнай-чинчийэр конференция буолан ааста. Олааһыларга билиги оскуолабыт орлоро Герман Нивитин, Зоя Стручкова (6 «б»), Софрон Пахомов (7 «а») ситиһилээхтик кыттан кэллибит. Салайаччы А.И. Аргунова илдэ сырытта.

Быйыгы Вернадский аатынан конференция М.Ломоносов аатынан Москва таары государственной университет 250 үбүлүйдүөх сылыгар аһанан ытыгылына. Конференция Россия араас мунуктарыттан уонна СНГ дойдуларыттан эдэр чинчийээччилэр кытыгыны ылылар. Саха сириттэн Нам уонна Олуохума оворлоро бастакы тууру ситиһилээхтик аһан 2-с туурга чыэгээхтик кыттан дипломант аатын сүтэн кэллилар.

Апта күн олус интэриэһинэй программалаах буолда: оворлоро аһан араас мунуһахтар, концерттар, Москва куоратынан, музейдарынан экскурсиялар, ученайдары кытта көрүһүүлөр, дискотека, наһараадалааһын курдук интэриэһинэй мероприятиялар буоллулар. Орлор Россия араас мунуктарыттан элбэх дойдоннулар.

Конференцияга 18 секция үлэлээтэ. Билиги биологической наука кандидата А.С. Савичев салайааччылаах «Уүнээбилэр микробиологиялара уонна физиологиялар» дин секцияга үлэбитин көмүскээтибит.

Бу ыраах Москвага тийиэн улахан конференцияга кытыгыны ыларбытыгар элбэх киһи субэтэ-амата, үтүө санаата, кыһамныта ууруллубута. Ол курдук, төрөспүттэрбит, чугас аймахтарбыт, бииргэ үөрэнэр орлорбут, учууталларбыт, чуоллаан Анисия Илларионовна Аргунова, оскуолабыт директора Айталина Прокопьевна Попова, оскуола завучтара Аграфена Семеновна Попова, Мая Николаевна Рыкунова, улуус баһылыгын солбуйааччы Марина Дмитриевна Кокарева, Октябрина Иннокентьевна Харлампьева, Тимофей Дмитриевич Румянцева, Ил Түмэн депутата Ньургун Семенович Тимофеев, Радмир Эверстов, Айаал Егоров көмөлөрө улахан.

Зоя СТРУЧКОВА, Нам 1 №-х орто оскуолатын «б» кыл. үөрэнээччитэ

Кэрэ эйгэтигэр

МУЗЕЙ САҔАРДЫ ЛЛАН АҔЫ ЛЫ ННА

1 Хомуस्ताах нэһилиэтин историятын үөрэтэр музей үлэлээбитэ быйыл 15 сыла туолда. Кыайыи 60 сылын көрсө бэлэмнээн уонна реставрацияланан үлэтин тохото сүлдүн баран ыйын 6 күнүгэр аһылына. Үөрүүдээх мероприятияга музей бастакы көбүлээччитэ, дьэһэн хааччыбыт, идея кыллэрбит, урукку «Нам» совхоз директора Д.Ф. Алексеев, тыыл, үлэ ветераннара, спонсордар, учууталлар, үөрэнээччилэр муһунулар.

Музей директора Н.В. Константинова үлэ хайдах ытыгылыбытын билиһинэрдэ, спонсордарга, үлэлээбит дьонго махтанна. «Умсулган фольклорнай түмүү оворлор концерт көрдөрдүлэр. Тыыл, үлэ ветерана Е.Н. Сысологина Таастаах уонна өр сылларга үлэлээбит десадын туһунан ахтылары суруйан музейга туттарда. Үлэ ветерана В.Д. Жиркова кэргэн С.С. Жирков «Нам» совхоз биир төһүү суоппара, механизатора, элбэх соцуоталаһылар чемпионнара этэ. АВМ агрегатын бастаһынан уонна өр сылларга үлэлэтэн совхоз экономикатыгар элбэх кылааты киллэрситтэ. Семен Семенович ылыт бары наһараадаларын, бэлиэлэрин Варвара Дмитриевна эмиэ музейга бэлэхтээтэ. 6 кылаас үөрэнээччитэ Коля Аммосов «Нам» совхоз историятын үөрэтэн быйыл «Инниэһэ харды» конференцияга ситиһилээхтик кытыгыта. Ол үлэтин музейга бэрдэ.

Кэлэр өттүгэр бу үлэ дьонун матырыяал буолан туһалырыгар бигэ эрдэлээхпит. Элбэх киһи тыл эттэ, музей үлэтигэр баҕа санааларын тизэрдилэр, ол кэннэ музей саалаларынан экскурсия буолла.

Е. НЕУСТРОЕВА,
1 Хомуस्ताах

ЫТЫСПЫТЫН СОТТУБАТЫБЫТ

Ыам ыйын 2 күнүгэр «Эркэй» биринһигэр республиканскай кросс 24-с төгүлүн ытыгылына. Ошо Дьокуускай, Покровскай куораттартан, Мэнэ-Хаҕалаас, Уус-Алдан, Нам, Чурапчы улуустарыттан оскуола оворлоро күрэхтэстилэр.

1988-89 сс. төрүүх уолаттар бөлөхтөрүгэр Нам улууһунаады гимназияттан 4 үөрэнээчи кытыныа. Ити бөлөхкө 5000 м. дистанцияга 40-ча спортсмен стартка тахсыбытыттан Ядрев Саша (10 кыл.) үһүс, Климовскай Вова (11 кыл.) төрдүс, Делачов Дима (9 кыл.) алтыс, Евстафьев Максим (10 кыл.) онус миэстэлэннилэр. Үөрэнээчилэри физкультура учуутала В.В. Находкин бэйэтин массынатынан илдэ сырытта. Уолаттарбыт бу сырыыга өттүк харалаах, илии тутуурдаах, инник эрдэлээх кэллилэр.

Иван СИВЦЕВ

Таңара сэрэги сөбүлүүр

КӨМҮӨЛМУУҔА КӨТӨБҮЛЛЭРИН КҮҮТҮМЭН

Өрүс сааскы эстиитин биһиги аңардас алдырхай кэлиитин курдук кэпсибит, дарбатарбыт, ороскуот олугар эрэ соннуурбут омсопоох. Кыһын ортотуттан ылата халаан уутун айдаана, ол үбэ-харчыта көрүлүүтэ, үлэтэ-хамнаһа, айдаана-араатара. Сааскы көмүөлү, халаан уутун МЧС дуу, правительство дуу сапайан, кээмэйдээн этэнгэ атаарарын курдук олус айабаһанар хайдах эрэ олуона, үбү-харчыны сүүрдэр сүлбэ күлүүһүн аһар тып онгостоллор дуу дин өйдөбүлгэ охсуллабын. Ачы-аһырбакка эрэ бу күнүгэр бастакы көмөнү транспорга, уматыкка, аска-үөлгэ ситиһэн, тэрийэн отордоһун болпуруоһун сүһаллык быһаарар көмөлөөх буолуоҕа.

рарбыт тийиэн кэлиэ. Ууттан харыстанар, сэрэнэр кэм-кэрдий буоллаҕа бу.

Биһиги улуус Эбэ кытылыгар олохтоох дьоннор уу кэлэриттэн, кэлбэттэн биллэр тутулуқтаахпыт. Баар эрэ айахпыттын ииттэр баайбыт-дуолбут сүһү-сылгы буоллаҕа. Онон эрдэгинэ нэһилиэктер кимиэхэ да сэлээннээбэккэ сирдээхтик дьаһанан сүһүһүнү дьаһанаргыт-харанаргыт ордук.

Аастыгы саас халаан уута ыһаах, Азия оворлорун оонньото сылдьыбыппыт. Күһүн куобах күрүөһүн кэмнэгэр дьэри оттообуппут тэбинтэ — дьылы хайдах туораатыбыт? Кырыымчыктык, сиирэ-халты. Кэлэр ыйдар — самаан сайын куту-

п.Графский берег. 18 мая 1964 г.

Өрүс, күөл балыктара быйыл олус бааньылар, оһоһосторугар туох да суох ыһааһа. Хабахтара олус үлүбүт, тыг көхсүлэрин хаана сүрдээх кэтит, элбэх итинник буолларына балык кытыыга, дьараҕа, уу баһыгар тахсар, ол аата уу кэлэрин билэр. Онтон уу түгэһин булар дьуоһарар буолларына оһоһоһо толору, хабаҕа хапсыгыр буолар. Оччотугар уу таһыма түһэр, уолар, эбэтэр биир тэн турар, өтөрүнэн уу эбиллэбэт. Итинэн сабаҕалаатыхха быйылы сааскы уу кэлиитэ хаһааһытааһар да таһыма үрдүүрүн билэлиир. Мин билэрбинэн аастыгы сыл күһүнүгэр муус тоңуутугар өрүс уугун таһыма олус наһаах этэ. Ол иһин муус тоңмутун кэннэ, сэттинни саһагыгар икки төгүлүлээн сэдэриһинтэриг уута олус сүһаллык, элбэхтик кэлбитэ таан буолан тоңмутта. Хаар түһүүтэ халыһын үрдүнэн өрүс мууһа күлүн тутар ый бүтэһигэр 120-150 см тийэ халыһаата. Хомолор муустара дьындагыгар сыһына, кэниэ үөскээтэ, өрүс кытыгытын муус чарапчыта кытыыга сыһына, онон мууһа үс ҕыммыттан биир сиргэ дьэ тоһоно. Эбэ мууһун ыраастанарыгар улахан харгыс тахсар буолла. Ол да иһин МЧС үлэһиттэр өрүс иһигэр дьаргы, буом сирдэргэ мууһу эрбэтэлэр-кэрчистиллэр, кумах, чөх ыстарааллар, кэбиретоллар. Саас кэлиитэ 5-6 суукка хонуга эрдэлээбит курдук, итинэн хаар ууллан өрүс иһигэр уута эрдэ киирдэ. Ыам ыйын саһагыгар уһун хатаһын буолбатаһына, өрүс үөһэ баһыгар харгыстамматтыына Эбэ хамсаһына биһиэхэ сайынны Ньукуолун саһана саһаланыаҕа. Алдан өрүс тэнгэ эстэр түбэлтэтигэр ууга ба-

ругар дьэри өксүүннээх, ардахтаах, онтон кураан сатыылаах, эбэтэр төттөрү бастаан кураан, күһүнүгэр баһын кыаммат ардах бүрүүр майгыһынаах. Мээнэҕэ даһыны бу күһүн иһин дьэкиттэн улаһа та биллэбэт далааһынаах кэлим уоттан — баһаартан куоппут курдук тургас — таһара табатын үөрэ халыһан кэлбитэ, өрүһү тоһуон иннинэ туоруу сатыыра туох эрэ өрүттүрдээх буолуоҕа. Айылҕа ханьык эрэ дьонуннаах (глобальнай) уларыйыи илдэтигэ буолуон сөн курдук. Дьыл-күн, айылы уларыйыыта-таларыйыи олус быһымаах, чычырбас, ол үрдүнэн иһин да, туох да дин быһаарыыта суох кэмнэгэр биллэриллибэт, күнү-дьылы биллээччилэр эһэт кэллэри буолбуттар. Бүгүһүгү-сарсыһы баһылааһынынан мунгурданааллар. Үөһэттэн түһэр көмөнү, үбү-харчыны күтүүмэн, кэлэр кэрэҕи уонна бытаан.

Бэйэ бодотун тардынан, өрүһүнэр тускулун тутуһуоһа. Хас биридди ыал, дьэ кэргэн, итинэн нэһилиэктер кэлэр дьылы хайдах туоруур туһугар өйгүтүн-төйгүтүн түмүг. Олорон, саарбахтаан биэримэн.

Саха аймак быһыр-быһыргытан быһымаах кэмнэргэ быһанар ньымаалаах, саталлаах эбиттэр — өйдөнүн! Кэлбэти кэпсээтин, буолбаты моһуйдун, сүһүөгэр турбаты сүбэлээтин дьэмэн, өй-санаа өйүөгэ онгостун, түспэтигин, дьалаарыман, нэһиримэн, сэрэхтээх буолун, быһыһаны чүөмчүтэ буолуохтун — дин тыл көтөхтүм, бааламан!

БЫДЫЙ Дьөсөр

ҮЙЭЛЭРГЭ УМНУМЛУБАТ ӨЙДӨБҮННЬҮК

(I ХОМУСТААХХА КЫАЙЫЫ MEMОРИАЛА
ТУТУЛЛУБУТА 30 СЫЛА)

60-с сыллар ортолоругар I Хому-стаах сельсоветын председателин талыптан үлэлиир кэммэр Партизан, Таастаах биһиги кытта биер нэһиликкэ кириэһүлэрэ, кэли туста үс нэһиликкэ буола араасбыттара. Оччолорго үлэлииргэ олус ыраахан этэ, ыраах Таастаах учаастагар секретарынаан Ф.Ф. Сысолятинныын сыарбыалаах атынан сылдьан хасты да хонорерөөн үлэбитин ситэрэн кэлэр этибит. Байаннай учуокка туруоруу, устуу барыта нэһиликкэ онгоһуллара.

Бастан үлэлиирбэр нэһиликкэ-штитигэр сэрингэ кыттыбыттарга

Гаврильевич Николаев, көмөлөөбүчүлэринэн эмиз сэрин кыттыбылаага, юномеханик Николай Николаевич Степанов уонна уруккута учуутал Георгий Леонтьевич Ощепков үлэлээбиттэрэ. Мемориал икки паннотуттан биригэр сэрингэ баран төннүбэтэхтэр, иккинигэр дойдудагыгар эргиллэн кэлбит дьон ааттара-суоллара бетон тааска дьөлө үттээтэн суруллан чаччы да уустук үлэ онгоһуллубута.

Бу мемориалы онорууга матырыйаалынан, транспортынан, сүбэ-нэн-аманан урукку «Нам» совхоз-д-

айыы 30 сыллаах үбүдүйүгэр «Кям да, туох да умнуллубат!» диир девизин Албан Аат, кэриэстэбилтэрэ-рэһитэ, бетонунан кутуллан онгоһуллубут бэртээхэй мемориал тутуллан бүтүтэ. Бары сэрин-туому тутуһан элбэх сэрин, тыыл ветераннарын, нэһилик олохтоохторуун түмэн бу мемориал аһылыгыта, дьон бары астыммыттарга. Кэлин Кыайы 60 сыллаах үбүдүйүгэр ыам ыйын 10 күнүгэр мемориал тутуллубута 20 сылыгар ахтыы күнэ ытыллыбыта. Миэхэ бу мемориалы тутууну салыан, тэрийэн үлэс киллэрбиһин сыаналаан грамота уонна бэлэх биэрбиттэрэ, онуоха диригинник махтана саныбын. Дьингэр, ити мин суос-соротуун ситэрбит үлэм буолбатах, нэһилик олохтоохтору буттүүн түмсөн, биер өйгө-санаага кирирэн манньк кэриэстэбили онорбуттара олус сүткэн суолталаах.

Оччотоогу кэм ирдэбилгэр сөп түбэһиннэрэн үлэли сатаатарбыт дауаны үөрөхпит, биллибит-көрүүбүт татын буолан биллигин дауаны сиппэккэ хаалбыт элбэх дии саныбын. Ону аныгы сайдыылаах үйэ дьон, сангалы көрүүлээх баһылыктар ситэрэн-хоторон бириэһтэрэ турдаа. Ол тэнэ ити мемориал тас көрүнүн тупсарыага, бетонунан плочаджатын ситэрингэ, сөргэлэри туруорууга, күрүөтүн-хаһатын онорууга нэһиликкэ баһылыгынан үлэлээбит Николай Христофорович Горохов үтүс сүдүттүн уурбута. Буйуннар испиһиэхтэригэр көтөн хаалбыт арыйах аагы чуолкайдан эби киллэттэрбитэ.

Мин биер суолга өссө тохтоон ааһым этэ. Бу таас мемориалы маастардаан онорбут сэрин ветерана Иван Гаврильевич Николаев уолаттара Филипп, Иван уонна сизээ Федор кэли мемориалы тупсарыага быһаччы кыттыбыттар. Ону олугар, сизингэр тийэс династиянан манньк сүткэннээх дьыалаага сүрэх багытынан кыттыбыттар улахан биһирэбиллээх уонна хайыдалаах дьыала. Оччотугар ханнык да кэм кэлбитин инигэр дьон өйүгэр-санаатыгар бу Улуу Кыайы, кинини адалбыт буйуннар үйэ-саас туһу ааттара умнуллубатыгар, бу өйдөбүнньүк үйэлэргэ турурыгар саарбахтаабаларын. Ити буолар кэриэски көлүөнэлэр дьоллоох олохторун туһугар уоттаах сэрингэ тыынарын толук уурбут буйуннар инилэригэр ытык иһи толоруу.

Татьяна Васильевна
НОВОГОРОВА,
тыыл, үлэ ветерана, улуус
Ытык кийитэ

аналлаах кыраакый мас пааматынньык баара, онно сэрин кыттылаахтарын испиһиэхтэрэ ыраагынан ситэтэ суох этэ. Дьэ, ол иһин хайдах суолунан, хантан үп булан уоттаах сэрингэ кыттыбыт дьон ааттарын-суолларын үйэтитигэ өйдөбүнньүк онотторбут кийи диир балачча өр кэмгэ өйбөр-санаабар иттигэтигэ сылдыбыт санаабын толорон исполком көрүүтүгэр этни киллэрбитим. Ити сүбэ түмүгүнэн хантан үп булан, киминэн онотторон, бу өйдөбүнньүк эскиһигэр конкурс биллэрэри о.д.а. быһаарбыппыт. Биллэн турар, тэрээһин үлэ үксэ председател буоларым быһылыгынан миэхэ соруудахтамыта. Оттон бэлэмнээни үлэтигэр сэрин, тыыл, үлэ ветераннара, депутаттар, специалисттар, тэригэтэлэр салайааччылары олоччу түмэ тардыллыбыттар.

Өйдөбүнньүк эскиһигэр конкурс түмүгүнэн Нам селотун олохтооё, сэрин кыттылаага, скульптор Агафангел Иванович Лукин кыайылаагынан тахсан кийи бырайыага ылыннылыбыта. Оттон улахан таас өйдөбүнньүк мемориалы тутууга маастарынан нэһиликкэ олохтооё, сэрин ветерана, коммунист, мындыр маастар Иван

ректора Дмитрий Федотович Алексеев, партком секретара Василий Трифионович Слепцов улаханньк көмөлөспүттэрэ. Сэрин кыттылаахтарын испиһиэхтэрин чуолкайдатын аһынгна, ситэрэн биригэр, кырдыа-бастаран ахтылаары хомуйууга оскуола үөрэнээччилэрэ ыаллары

кэрийэн, ыйыталаһан кизг өрүттээх үлэни ситэрбиттэрэ. Маны тэрийингэ оччолорго исполком секретарынан үлэлээбит Петр Григорьевич Сергеев бары кыһамньытын ууран соруудагы чистээхтик толорбутун ахтыбакка аһар табылыбыт.

Ити курдук нэһиликкэ общественноһун бүтүүнэ түмсөн кылгас кэм иһигэр күөстүү оргуйбут үлэ түмүгэр 1975 сыллаахха Улуу Кы-

БЫДАННААБЫНЫ БИЛИСТЭХХЭ

Мас, уу көтөрү уонна балыгы булгааһынгна сахалар былпыр-былпыр-гыттан сөбүлээн туттар ньымалардаах этилэрэ. Ити курдук уу куһун уонна көтөрү туһахха инниннэрэн бултууллара. Мас көтөрүгэр тонгуу эмиз охсоллоро. Кус ураҕаһынан эмиз бултанара. Кус оҕо даһа охтууга күөлү икки өттүнэн ураҕастаах хаамыллар, күөл аҕаҕар куһу үүүрэн илдьиллэр уонна үлгү сабаан өлөрүлэр. Саа-сэп арыйах, буорах, дорубунньук кэмчи кэмгэр итинник ньыма судургу буолара.

Оттон балыкка да судургу ньыманы кэбэстик эмиз булаллара. Холобура, сайынгы ичигэ күнүгэр күөлгэ туу угаллара. Кэли, кэли дьонтон үөрэнэн, кыл илиминэн балыктыыллара. Ыамын кэмгэр балык тууга кирирмизэ. Итинтэн атын да ньымаларынан сахалар бултан аһаан-сизэн кураан, тыһыс дьыллары туораан, үс саа төрүттэринэн буолбуттара биллэр. Кийи албаһа, биллэр-көрөрө элбэх. 1839 сыллаағы Нам улууһун инородческой управатын отчуота баар эбит. Отчуотка кулуба Винокуров илии баттаабыт. Онно суруллубутунан, куруппаасканы 250, улары 30, куртуйағы 70, бочугураһы 120, туруйаны 10, андыһы 250, кубаны 10, хааһы 300, куһу 2500 бултаммыта ыйылыбыт. Балык да оччолорго бултанар эбит. Собону 25000, сордону 50, уомулу 3510, хатыһы 1050, чуучағы 415, стуканы балыктаабыттар. Оччотоогу саха дьон тыһынаах буолар иһин араас ньыманы туттан бултан, аһаан-таннан олодохторо. Этилэр ити сыыппаралар кыччатыйлыбыт да буолуохтары сөп. Урэх бастарынан, ыраах алаастарынан бытанан олодор дьонтон сибидизиньэни дөбөгис ыла охсубаккын. Уксүгэр кыаллыбат дауаны.

Ол кэмгэ бултан уонна балыктан атын ас баара соччо биһигэ биллибэт. Сүөһү, сылы ииттэн олоорбуттара. Үүнээһини эмиз хомуйан, хатаран бас сугукатын, күөл былыйтын хостоон таһааран аска эбиһиллэрэ. Бултааһынгна, балыктааһынгна дауаны сир үлэтинэн дьарыктана кэлбит дьон көмөлөспүттэрэ буолуо диири, киилэр ахсаан өттүгөн арыйахтара. 1840 сыллаахха Никольский солобуодатыгар 4 эр киһи, 2 дьахтар олоорбут. Оттон Нам улууһугар ити бириэмэ 7340 киһи баар эбит.

Нам улууһун сахалара үтүс ньыманы туттан бултан, аһаан-сизэн олоорбуттары билэбит. Үгүстүк, күнүгэр аһаан ас суорат, үт буолуу эрэри, айылда бэрсэр булдуттан туһанан, урааннаах уһун кыһыны туоруурга эрдэттэн бэлэмнээллэрэ.

Г. КРИВОШАПКИН

Кэрэ эйгэтигэр

«НЬУРГУН» ӨРҮҮ ТЫЛЛА ТУРУОҔА

Быйылгы сезонга А. Ф. Шестаков аатынан улуустаагы культураны «Ньургун» ырыа-үнкүү народной коллективин төрүттээбит коллегаларбытын РСФСР, Саха АССР культуратын үтүөлээх үлэһитэ А.Ф. Шестаков, Саха АССР культуратын үтүөлээх үлэһитэ, балетмейстер Р.Б. Кириллова, баянист-аккомпаниатор, ССРС культуратын туйгуна И.Л. Христофоров ааттары үйэтигэр сыаллаах-соруктаах хас биридинэригэр аһаан ахтыы кизһэлэри, концерттары ыйтыбыт.

Муус устар 29 күнүгэр, аан дойдун үнкүүтүн күнүгэр түбэһиннэрэн Р.Б. Кириллова бириинигэр аһаан улуустаагы үнкүү коллективтарын конкурса буолан ааста. Бу күн Хатырыктан «Күн бытархайдара» (сал. И. Винокурова), Модуттан (сал. М. Хабарова), Нам 2 №-х орто оскуолаттан (сал. Л. Кириллина), I Хомуустаахтан «Мичээр», Партизантан «Сандаара» (сал. А. Окоев, С. Тихонова), Намтан «Ньургун» (сал. М. Порогова, С. Неустроева) үнкүү коллективтара кыттыыны ылдылар.

Ахтыыга Роза Борисовналыын үнкүү коллектива тэрилизиртэн биригэ үнкүүлэспит, тэрийсибит, өр сылларга Нам улууһун культурата сайдыытыгар элбэх сырларын биэрбит И.З. Кривошапкин, Т.А. Гурьева, уонча сыл улуус культураны үлэтин салайан кэлбит Р.Н. Горохова истиг-иһирэх тылларынан кийи туһунан эгитилэр. Нам оройуонугар 1958 с. садалаан үнкүү коллектива 1961 сыл республикага аан бастаа «народнай» ааты ылар чистэммитэ. Коллектив улахан туһулгэ тахсыта 1963 сылтан Хабаровскайтан садаламмыта. Сыллар аһаллар. Ансамбль үлэтэ садалар, үнкүүһүттэр уларытталар, кэли сылларга элбэх специалист кэлэн барда, репертуар да уларыттар. «Ньургун» 1978 с. республиканскай фестивал лауреата, 1987 с. I республиканскай бальнай үнкүү көрүүтүн I миэстэлээх дипломана, 2004-2005 сс. Покровскайга, Хатаска ыгтыллыбыт республикатаагы Терпсихора бырааһынньыгынан, «Хотугу судус» республиканскай конкурс дипломанара буоллуттар. Билигин специалист, культура колледжын выпускнидита Мария Порогова таһаарылаахтык үлэтин садалата, кийээх методист быһылыгынан Р. Кириллова иһипит-үөрөспит кыһа, оҕо эрдэтигэр «Ньургун» үнкүүһүтэ, хореограф идэлээх, билигин «Ньургун» иһинэн «Кытайа» ыччат үнкүүтүн бөлөһүн салайааччыта С. Неустроева

көмөлөөр.

«Кытайа» үнкүү бөлөһө быйыл Кыайы 60 сылыгар аналлаах фестивалга лауреат үрдүк аатын ылары ситистэ. «Кымыс үрдэ» диир фольклорнай композицияны туруоран «Ньургун» сахалы тыһынааммытын, иккистөөн тыллан эррин көрдөрөн, сонундук көһүнүлэр, инниктин тэтиһэри сүтэрбэккэ, элбэхтик гастролдаан өссө чингэтэллэригэр баарабыт.

Бу кизһэ урут араас сылларга үнкүүлэбэт О. Новгородова, Е. Обутова, С. Неустроева, Л. Режлясова, Л. Черноградская, Н. Андреева, П. Кулаковская эдэр үнкүүһүттэри кытта мустан «Ньургун» үнкүүнү толордулар. Урут Р. Кириллова туруорбут «Венгерскай» үнкүүтүн эдэр үнкүүһүт М. Порогова сцена ветерана, культура туйгуна Л. Режлясовалыын үнкүүлээн дьону сэргэхситтилэр. Оттон Т. Винокурова дьарыктыыр «Восточнай үнкүү» коллектива сценада тахсытыгар урукку үнкүүһүттэр Г. Местников, В. Новгородов, Г. Горохов үнкүүлэһэн өссө кизэргитилэр.

Бу кизһэ күндү ыалдыттарынан улуус мунһаһын депутата, Суорун Омоллоон аатынан Опера, балет театрын директора Г.Г. Местников, урукку «Ньургун» үнкүүһүттэра кэргэһини Яна, Георгий Гороховтар буоллуттар.

Конкурс түмүгүнэн Гран-прини «Мичээр» үнкүү коллектива ситистэ, I миэстэлээх лауреат аатын «Ньургуннаар» ылылар, 2 миэстэҕэ Хатырык оҕолоро тахсытылар. «Надежда» номинацияны «Ньургун» үнкүү коллективгар театр аатыттан Г. Местников туттарда. «Кыайыга дьулуур» иһин номинацияны модуттар, «Көрөөччүлэр биһирэбиллэрин» Нам 2 №-х оскуолатын оҕолоро ылылар. Бары коллективтар дипломнарынан, сыаналаах бириэстэринэн наараадаланылар.

Инниктин Р. Кириллова бириинигэр ытыгыллар үнкүү коллективтарын күрэхтэрин сыллата өссө тэрээһиннээхтик, эрдэттэн үөрэх, культура управлениелара биер кэлим былаан ылыннан ыталлара наада. Дьининэн улууска баар элбэх оҕо, үнкүү коллективтара Р. Кириллова коллективттан олук ылан, онтон саһарга курдук ыһыллан тэрийиннэхтэрэ буолуо. Оччогр үнкүү курдук уустук, кыраһыабай жанр чаччы үнкүү улахан бырааһынньыгар кубулуйуо этэ.

Е. КУТУКОВА, ССРС
культуратын туйгуна

«СААСКЫ ТАММАХТАР» ОҔО ТАЛААНЫН КОНКУРС БАЛАҔЫАННЬАТА

Ытыгыллар сирэ: «Сайдам» сынньалан кийиэ, Хатырык нэһиликэ
Конкурс темата: Улуу Кыайы 60 сылын көрө «Ылдьыр Нам ыччата» оҕо сольнай ырыатын күрөһэ.
Конкурс сыала-соруга:
— талааннаах оҕолору көрөөччү кизг арангатыгар таһаарыт;
— оҕолор маастарытыбаларын үрдэтит;
— айыллаттан талааннаах оҕолор инники сайдылыларын ситиһиит;
— ыччаты духовной-патриотической өйгө-санаага иитиит.
Кыттааччылартан ирдэбиллэр:
I 4 саастарыттан 18 саастарыгар диэри саастаах оҕолор 4 түһүмэһинэн кыттааллар;
II түһүмэх: 4-6 саастаахтар
III түһүмэх: 7-10 саастаахтар
IV түһүмэх: 11-15 саастаахтар
V түһүмэх: 16-18 саастаахтар

2. Музыкальной доҕуһул ханнык бағарар инструментга көнүллэһэр
3. Конкурса сольнай ырыаһыттар кытталлар
4. 2004-2005 сс. республика, улуус конкурстарын «Гран-При» хаһаайыһына кирибэттэр.
Конкурс балаһыанньата:
1. Конкурса Нам улууһун нэһиликтэригэр кытталлар.
2. Кыттааччы 2 ырыаны толорор — патриотической уонна көнүл темага (кыттааччы бөйүтэ тала).
3. Усуһуос кээмэйэ — 150 солк.
4. Айан ороскуотун, аһылытын тэрийиини ағалааччылар уйуналлар.
Ытыгыллар күнө: 2005 с. ыам ыйын 14 күнэ. Регистрация — 13 ч. Конкурс сағаланар — 14 ч. Гала-концерт — 18 ч.

Билсирер телефоннарыт:
27-3-95, 27-2-52, 27-3-23

ИҢИРЭХ ТЫЛЛАР

Күндүтүк саныр ийэбитин, эбээбитин ИЛЛАРИОНОВА ЕФРОСИНЯ ПЕТРОВНАНЫ 70 сааскын туолар өргөйдөөх үбүлүвүгүнэн ис сүрэхпитигэти ийиттик-истиник-эбэрдэлибит!

Барабыт күндү киһибитигэр Саха сириг киил маһыны чэгиин-чэбдик доруубуйаны, инникитин дагыны биһиэхэ эрэллээх эркин, тулхадыйбат тутуах, үтүө субаһит буола сырыт. Тапталлах эбээбитигэр бу орто дойдута баар барыкэра, ыраас халлаан, дьол-соргу эрэ тосхойдун!

Обморук, кийиштэриг, күтүөттэриг, сизэнэриг, хос сизинг,

БИЛЭРИИЛЭР РЕКЛАМА

Нам улууһугар Дьарыктаах буолуу сулууспатын күнүнүн ыгыты ыам ыйын 26-27 күннэригэр көһөрүлүнэ. Бары интэриэстээх тэрилтэлэр докумуоннарытын бэлэмнииргитигэр, дуогабардаһар тэрилтэлэр сайаапкатын эрдэ түһэрэргитигэр.

Продаю недостроенный частный дом 7 x 12 м (газ, свет) в п. Хамагатта. Брус 16 x 16 длина 6 м. 57 штук, сосна. А/м «Москвич-2141» 1995 г.в. цвет белый в хорошем состоянии. Тел. 42-7-51, ул. Ст. Платонова, 44

В учебном центре «Эрэл» продаются сенполии (узамбарские фиалки) разных цветов. Обр. в рабочее время по адресу: ул. Ойунского, 5/1, тел. 41-4-54

Продается ЗИЛ-131 1992 г. вып. с документами на запчасти за 25 тыс. руб. без торга. Тел. поср. 27-2-41

Продаются «Тойота-Чайзер» 1995 г.в. цвет белый. Тел. 42-9-46, кварт. Нэлэгэр, ул. И. Захарова, 29

Хатырык бөһүөлөгөр үчүгэй уһаайбалаах, 8 x 11 м иэннээх, албах подсобнай тутуулардаах, булуустаах чааһынай дьыа атылыанар. Билсэр тел. 27-1-31

ПО «Илгэ» требуется на работу парикмахер с опытом работы и водитель категории В, С, Д с опытом работы не менее 5 лет. Обр. по тел. 41-0-80

Биһиги ийэбит, эбэбит, хос эбэм, кырдыаҕас эдьийибит, Чурапчы көһүүтүн кыттыылааба Герасимова Светлана Васильевна үһүн ыарахан ырыыттан күн сириттэн барбыта бу дьыл ыам ыйын 13 күнүгэр биһир сылын туолла.

КЭРИЭСТЭБИЛ

тута сылдьар киһи этэ. Биһиги ийэбит, эбэбит, хос эбэм, кырдыаҕас эдьийибит сүрдүк мөссүөнү куруутун биһигиниин буолуо. Киһи сиптэтэх баба санааларын оҕолоро, сизэнэрэ топуруохтара. Биһигини үтүөбэ, кэрэбэ, ырааска үөрэспитин хаһан да умнуохпун суоҕа.

Кыргытара, сизэнэрэ, хос сизинэ, бары аймахтара

Күндү кэргэним, аҕабыт, эһэбит Собакин Егор Николаевич күн сириттэн барбыта бу дьыл ыам ыйын 14 күнүгэр 40 хонуга туолар. Киһи 1946 с. ыам ыйын 5 күнүгэр Хатырык нэһилиэгэр төрөөбүтэ. Төрөлүүттэрэ, Чурапчы көһүүтүн кыттыылаахтара, 1943 с. Нам улууһун Маймаҕа нэһилиэгэр көһөн кэлэн олохсуйбуттара. Ус саастааҕар тулаһаах хаалбыта. Гоһаны сэрни ветерана, улуус Ытык ки-

МАХТАЛ
Бу дьыл муус устар 10 күнүгэр Госстрах дьиэтин халааһын түмүгэр тэриллит дьылаага суһаллык ылсыһан буруйдаахтары биһир нэдиэлэ иһигэр булан оборудованиеларбытын төнүннэрбиттэригэр «Ыччат социальной психологической ойбүлүн Кийинэ» уонна «Дьыа кэргэн уонна оҕо ойбүлүн Кийинэ» Намнааҕы ис дьыла үлэһиттэригэр УГРО майоругар Руслан Михайлович Куликинга, лейтенант Надежда Иннокентьевна Рехлясовага уонна старшай лейтенант Петр Иванович Собакинга барга махталларын тиэрдэдилэр. Улууустаагы ис дьылаа отделыгар манньык эдэр, билвилээх, профессионал үлэһиттэр баалларыттан олус үөрэбит. Барабыт тус олоххугулар ситиһиһилэри, дьолу-соргуну! Ыччат социальной психологической ойбүлүн Кийинэ, Дьыа кэргэн уонна оҕо ойбүлүн Кийинэ

В магазинах потребительского общества «Илгэ» сдаются в аренду торговые площади. тел. 41-9-61, 41-5-69

Продается ООО «Эмп-топ» с регистрацией и р/счетом в с. Намцы. Звонить в Якутск по тел. дом. 35-88-23, раб. 46-10-12 Яковлеву

ААН ДОЙДУТААҒЫ ДЬЫА КЭРГЭН КҮНҮГЭР АНАЛЛААХ НЭДИЭЛЭНИ ҢЫТЫҢЫ ПРОГРАММАТА
Ыам ыйын 15-20 күннэра 2005 с. 15.05. — 20.05 Нэһилиэгэр дьыа кэргэн күнүгэр аналлаах биһир эрдэр, үлэ, спорт, үөрөх тэрилтэлэригэр дьыа кэргэттери чыэстээһин, дьыа кэргэн быыстапкаларын тэрийии.

- 16.05. «Надежда» кулууп дьыа кэргэттерин түмсүүтэ. Ытыгылар сирэ, бириэмэтэ: дьыа кэргэн кийинэ, 15.00 ч. Кыаммат дьыа кэргэттерэ материалнай уонна оруну иитиһигэр консультационнай көмөлөр. Ытыгылар сирэ, бириэмэтэ: соц. приют, 10.00 ч.
17.05. «Доруобай көдүүнэ» улуус оскуолаларын төрөппүт комитеттэрин көрүү-конкурса. Ытыгылар сирэ, бириэмэтэ: «Сардага» к/т, 14.00 ч.
18.05. «Атыылаа, атылас» атыы-дьаарбанка. Ытыгылар сирэ, бириэмэтэ: «Сардага» к/т, 10.00 ч.
19.05. Улуус дьыа кэргэттерин фестивала «Дьыа кэргэн-2005». Ытыгылар сирэ, бириэмэтэ: 1 Хомуस्ताах кулуба, 18.00 ч.
20.05. 50-60 сыл биһирэ олобрут дьыа кэргэттэри чыэстээһин. Ытыгылар сирэ, бириэмэтэ: А. Шестаков аат. сынна-лап кийинэ, 17.00 ч.
21.05. «Весна-2005» рассада, сибэкки, сизмэ быыстапка, атыыта. Ытыгылар сирэ, бириэмэтэ: палаточнай городок, 10 ч.

ларга Хатырык нэһилиэгин сайдыытын кэскиллээх боппуруостарын туруорсубута: М.К. Аммосов аатынан СР Государственный музейин туттаран үлэс киллэртэрибитэ. Ону тэнэ Хатырыкка гаас кириитин, 16 квартиралар таас дьыа тутулуутун, асфальт суол онгоһуллар тэрээһин боппуруостарын, бырайыктарын онорууга республика үрдүкү салааларыгар, араас таһымнаах муньахтарга күөскэ туруорсубута, сабалаһын үлэһиттэри быһаардыта. Олохтоохтор тыын боппуруостарын нэһилиэк иһигэр водопроводы улууска аан маннайгынан киллэртэрибитэ. Салайар үлэс үлэһиттэн нэһилиэк олохтоохторо Егор Николаевичи олус чыһинэй, эппит тылын толорор, ирдэбиллээх салайааччы быһыытынан сыаналаабытара. Аҕабыт үтүө суоһастаах, чыһинэй үлэтин туоһунан элбэх грамоталар, махтал суруктар, СР правительствотын бочуотунай грамотата, юбилейнай матээллэр, дьон махтапа, үтүө өйдөбүллэр буолаллар. Егор Николаевич 4 оҕосо күн сирин көрдөрөн 4 сизн таптаһаах эһэлэрэ этэ. Оҕолорун барыларын үрдүк үөрэхтээх үлэһит, ыал онгоһотон олоххо биэ эрэллэ сабан барда. Аҕабыт, эһэбит нэһилиэгин олохтоохторун туһугар ыыппыт кэскиллээх үлэһитин кизн туттабыт. Күндү киһибит ыыһынарарылаах тылым, сүбэтин, кэскиллээх санааларын хаһан да умнуохпун суоҕа. Кэргэнэ, оҕолоро кутуөтэ, кийиитэрэ, сизэнэрэ

ПО «Илгэ» требуется на работу заведующий гаражом с опытом работы. Обр. по тел. 41-0-80
Продается деловой лес 15 кубов. Тел. 42-6-32
«Быткомбинат» ХЭТ бэйэтин үлэтин тохтоторун туһунан иһитиннэрэр.
Продается участок с ветхим домом в центре под магазин или офис, документы в порядке. Тел. 41-0-39
Срочно купим дом или квартиру в пределах 100 тыс. руб. в с. Намцы. Посредники: 42-1-87, 42-1-76 (после обеда)

Table with multiple columns containing names of individuals and their family members, along with details of their deaths and funeral arrangements. Includes names like ДИМА, ПРОКОПЬЕВА АФОНЯ, ХАЛДЕЕВОЙ, ХАРИТОНОВ, АФОНЯ, ПРОКОПЬЕВ, АФОНЯ.

Редактор В.Г. Касьянов тел. 41-3-32
ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — 41496;
бухгалтерия — 41332;
факс — 41332;
иллюстрация уонна реклама (секретариат),
редакционнай издательскай система — 41141

Төрүөтүн таһаарааччылар: СР Правительствога, «Нам улууһун «Энсиэли» хаһыат редакцията» государственнай учреждение. Маассабай информация средстволарын туһунан РФ сокуонунарын туһунан контуруоллуур уонна регистрациллар РФ бачэка Госкомитетин СР региональной управлениетара 2003 с. бос ыйын 20 күнүгэр регистрацилларын күөһүрө — ПИ №19-0428.
Сурукка ванкытын-суолугун, үлэтигин, дьыаһыт аадырыһын очку ыһыг. Редакция киһирбит суруктар төннөрүлүбэттэр. Автор итэра хаһыат санаатынын мэйди биһир буолбат.
«ЭНСИЭЛИ» - Нам улууһун хаһыата.
678380, Саха Республикага, Нам с., Заложной ул. 4.
E-mail: editor@namtsy.sakha.ru

«Энсиэли» хаһыат редакционнай-издательскай ситимигэр талыһына уонна таһылына. Хаһыат Дьокуускайга «Сахаполиграфиздат» НИПК бачэстанин, Орджоникидзе уул.38.
Формашта А3 Кэскилэ 1,5 бачэп. лине.
Көгүл сыананан атылыанар
Индекс — 54889. Тиража — 2354
Бачэка илии баттанна — 12.00 ч. 13.05. 2005
Сахаһын №-рэ — 63

Кыайы 60 сылыгар КЫТТЫЫЛААХТАР УМНУЛЛУБАТТАР

Быйыл 6 күнүгэр Никольскайга биэр кэрэ-бэлиэ түгэн үөрүүлээхтик бэлиэтэннэ. Сэрини иһинэ Никольский нэһилиэгэр үлэ-лэбэт, Аҕа дойду сэриитин актыыбынай кыттыылааҕа, Кыһыл Сулус, Аҕа дойду сэриитин II ст., Албан Аат III ст. уордьаннар кавалердара, разведчик Егор Григорьевич Протопопов мемориальной дуоскатын, кини аатынан уулусса 33 №-дээх бэйэтэ туттаран олохтот дьэиэттигэр өлөрү уонна нэһилиэк дьаһалтатын тэрэ-эһиннэринэн аһыы сизэри толору-

ута ытыгылына. Бэлиэ түгэнгэ сэриин ветеранын өлөрү, сиэннэрэ, аймахтара, нэһилиэк дьаһалтатын үлэһиттэрэ, кырдыаҕастара, олохтоохтору, оскуола, дьааһыла өлөрү кытын-нылар. Сизэри толоруу миитинин «Истэр» бааһынай хаһаайыстыба баһылыга И.И. Бережнев аста. Кини Е.Г. Протопопов сэриин үлэһиттэрэ колхозка үлэлээбитин, 1942 с. 20 саастааҕар армияга ыгырыллан Сталинград куоракка, Украинаҕа, Польшаҕа, Кенигсберг, Берлин ку-

ораттары ылыыга разведкаҕа сылдьан сэриилэспитин, Кыайы кэннигиттэн дойдутугар эргиллэн сүөһү үлэтигэр сыдыбытыгын иһитинэр-дэ. Кэргэнинээн М.П. Соловьеваны икки кыыс, биэр уол оролонон, үлэлээн-хамсаан, нэһилиэк ытык ыала буолбуттарын иһитинэр-дэ. СР правительствотын аатыттан И.И. Дегтярев, улуус ветеранын сэбиэттэтин К.Н. Тихонов, нэһилиэк дьаһалтатын баһылыга Г.С. Потапов, улуус муньяарын депутата Ф.Г. Баишева, олохтоох оскуола директора М.И. Шадрин муньяах кыттыылаахтарын үөрүүлээх соботиенан истинник эрдэлээтилэр. Нэһилиэк ытык кырдыаҕастара, үлэ, тыыл ветеранына А.Р. Иванов, М.С. Шарапов, Е.Г. Протопопов өлөрү мемориальной дуосканы үөрүүлээх быһыыга-майгыга астылар.

В. СЫРОМЯТНИКОВ

СААС, ДУРДАБА

Сааскы түүн сылайан, утуктаан, Дурдаба ветеран сыппыта, Аттыгар күс үөрэ кырылаан Түспүтүн уһуктан ыппата.

Түүл түһүүр: Полтава аһыгар Окуола иһигэр олоорор. Биэр бэргэн ытыынан охторор.

Хамандьыр дьиниригэрэн ыйытар. Туох-ханык кинигин сураһар: — Табаарыс, эн хантан сылдыаһын, Хайдах бу бэргэнник ытаһын? — Мин хоту дойдуттан сылдыаһын, Саа тутан улаанһыт сахабын, Мин тиини харахха ытаһын, Фашиһы сүрэххэ табаһын.

— Дьэ оруол, тийинэхпит сотору Кырыыстаах Германия сиригэр, Биэр бэргэн буулдаһын ордуун Гитлер өһөхтөөх сүрүбэр.

— Табаарыс хамандьыр, бэрт өртөн Гитлер кинбэскэ өстөнөн, Мин сизээр хаһаана сылдыаһын Биэр ыстаал, бойбуой буулдаһын.

Эмискэ саа тыаһа сатараан, Олоро оуста ветеран, Итинилээх доруобуй, МЦ-тын Илинтэ харбаата сымсатык.

«Немецтэр кэллилэр дуо? Хантай?» Уолуйбут кырдыаҕас ыйытар, Онтон дьэ уһуктаан, сонһуйан Саа уоһун аллара саныһытар.

Алта уон сыл ааста ол кэмтэн Арахпат өйүттэн, түүлүттэн Уот сэриин умайар кутаата, Буурдалаах бойбуой сырдыта.

СЭКИ

ВЕТЕРАННАРГА МЭТЭЭЛ ТУТТАРДЫЛАР

Быйыл Кыайы 60 сылын бэлиэтээһингэ улуус үрдүнэн элбэх өрүттээх үлэлэр ыгытылынылар. I Хомуस्ताах орто оскуолатын 3 кылааһын өлөрү (кыл. сал. Винокурова С.Н.) биэр улахан акцияҕа — тыыл ветераныгар «Кыайы 60 сыла» дии мэтээл-

сырыттылар. Өлөрү ырыа ылаа-тылар, хоһоон аахтылар. Сүрдээх доһунуук туттан эрдэлээтилэр. Роман Романович эрдэлээн иһин тутуһан мэтээллэрин түөстэригэр кэтэртэ. Кырдыаҕастар махтанан өлөрүгө кэс тылларын аттылар, сорохтор ким оҕото буоларын туоһуластылар, сыллаан, иһин туту-

Кырдыаҕастан — сүбэтин ЭБЭЭ ААНЫС ҮӨРЭБЭ

Этнопедагог К.С. Чиряев грамматтыгар «Эһэ, эбэ педагогика-та» дии чакчы-бааччы саха олодоттан тахсыбыт сонун, мындыр салаа баар. Эһэтин, эбэтин кытта олоорор оҕо кырдыаҕас кинигин туора көрбөт, убаастыы, ытыктыы, көмөлөһө үөрэнэр. Эһэтэ, эбэтэ киниэхэ саамай күндү кинилэрэ буолар. Аҕардас сизэн оҕо саҕа-ингэ буолан бычыгырыы сылдыаһын күөн кырдыаҕас кини сэргэхсийэр. Анна Дмитриевна Бурнашева — эбээ Ааныс 78-с сааһыгар сылдыар, элбэх өрүлөөх, сизтэрдээх кырдыаҕас. Билигин биэр сизэни көрөр. Кини сизэнигэр улахан табаарыс, чугас, истин кини, дурдахха. Сизэнэ Костя уол оскуолаттан кэлэригэр итин чөйдөөх, сылаас астаах үөрэ-көтө көрсөр. Күө-дьаа аһаан баран хотонноругар тахсаллар.

Иллэн кэмнэрин эмиз биригэ атаараллар. Эбэтэ сыһыана сытар кэмгэр Костя кинилэрэ сытан кинигэ ааһар сэргэхситэр. Эбэтэ онуоха, иста сытан, сөп буола-буола «оо, барахсаны», «бу алдыархайы», «малдыаһы» дии саҕа аллайан, айымны ис хоһоонугар сөп түбэһиннэрэн сөһөр-махтайар. Ол аайы сизэнэ уол эр ылан ааһара доржуоннон, тэтимирар. Бу эбээ Ааныс сизэни ааһарга үөрэтэр ньымаларыттан биридэстэрэ, маньык уолун ааһар дойдурун сайыннарар, тэгимин түргэтэтэр. Костя бастаах кылааска үөрэнэр кэмнэригэр ааһарын, суруйарын олус ыарыраһыта, саҕата да мөлгөх этэ. Билигин кини 4-с кылааска үөрэнэр, үөрэтэр орто. Онно эбэтин үтүө өнгөтө улахан. Эбээ Ааныс сизэни кытта биригэ кинигэ ааһарын сүрүбэдьээбэт, үлэ дии санаабат, төттөрүтүн, үөрүү курдук көрөр, дьолум диин өйдүүр.

«Кырдыаҕаһы хааһахха хаалы сылдьан сүбэлэт» дии мань этэн эрдэхтэрэ.

Эдэр төрөппүттэр кураанаһынан «аах да, аах» дии олдуу охтарын кэриэтэ, эбээ Ааныс үөрэ-рин, хоһобурун туһаныахтарын сөп курдук.

Мария КОЛМОГорова, соцпедагог, I Хомуस्ताах.

лэри дьизэлэринэн сылдьан туттарыыга кытыннылар. Өлөрү уруоктарга, кылаас чаастарыгар сэриин, тыыл үлэтин туһунан элбэҕи аахпыттара, кэпсэпиттэрэ, билсибиттэрэ. «Ким да умнуллубат, туох да умнуллубат!» дии тема лаах кылаастар икки ардыларыгар ытыллыбыт фестивалга төрөппүттэринин кыттан 2 миэстэни ылыгытара. Онон бу тыыл ветеранын кытта көрсөн кинилэри эрдэлэниргэ бэлэм этилэр.

Болдьообут бириэмэтигэр ветераннар советтарын председатели Р.Р. Леонтьевтың көрсөн учуугаллара Саргылана Николаевна-лын үс күн дьизэлэринэн

һан ытыттылар. Бүтэһигэр хаартыскаҕа түһэн бу үөрүүлээх түгэни үйэтигилэр.

Бу улахан суолталаах мероприятияга кыттан элбэх кырдыаҕастартан истингэ кэс тыллары истибиттэрин өлөрү бука өргө диири умнубаттара буолуо. Кырдыаҕас дьону ытыктыы, убаастыы улаатын, кинилэр олохторугар сүгүрүүн, дьоллоох үйэ дьон буолун дии мин эмиз ити ветераннар алгыстарыгар кыттыһан бэйэм сэһэй баһыын бары өлөрүгө тиэрдэбин.

Е. НЕУСТРОЕВА,
I Хомуस्ताах

Сурутуу - 2005

Улуус хаһыатыгар сурутуу сыаната 2005 сыл иккис аҕарыгар уларыбата: 6 ыйга — 180 солк., 3 ыйга — 90 солк., 1 ыйга — 30 солк. тэннэстэ.

«Энсиэли» хаһыакка улуус бары почтовой отделениларыгар, биирдиилээн почтальоннарга, общественной тарбатааччыларга уонна редакцияга кэлэн быһаччы сурутуохха сөп.

Чөл, чэбдик олох туһугар

ОҒОґО – ҚЫАМНЫЫЛААХ СЫЫАНЫ

Улууска «Безнадзорные дети» дээн комплекснай-сэрэтэр операция баһылык Д. П. Корякин дыаһалынан муус устар 26 күнүттэн ыам ыйын 20 күнүгэр дээрэ ыытылла турар. Операцияны улуус баһылыгы солбуйааччы М. Д. Кокарева салайааччылаа муниципальной сокуоннай саастарын ситэ илик оґолор дыалаларыгар уонна бырааптары харыстабылгыгар комиссия сүүрүнээн, комиссия эспиэттир секретара М. А. Ядрихинская председателлээх 8 киһилээх оперативнай штаб тэриллэн ыытар. Сылала-соруга — сокуоннай саастарын ситэ илик оґолор уонна нэһиликэни ортотугар чөл ологу тардыты, оґолор көрүүгэ суох сылдыбдарын, быраабы кэһиллэрин сэрэти, арыгылааһыны, табахтааһыны, токсикоманияны утары сэрэтэр үлэ, бары интэриэстээх органары уонна общественной тэриллэлэри бу хайысхага салайыты. Маны таһынан 18 нэһиликтэр комиссиялара миэстэтэтир үлэни ыыталларыгар сорудахтамыты.

Ааспыт сыл түмүгүнэн муниципальной комиссия учуотугар 34 оґотурар, оґуну интэргэ сөптөөх усулуобуйага суох 101 ыалга 259 оґо баар. Улуустаагы операция биир соругунан бэйэлэрин эбээһинэстэрин толорбот эбэтэр ситэ суох толорор төрөппүттэргэ ытыллар мээрэлэри күүһүрдүү буолуохтаах. Ол курдук хас биірдии төрөппүт өґуну көрө-харайар, интэр-үөрэтэр, бырааптары уонна интэриэстэрин харысты-ыр эбээһинэстээгин умнуо суохтаах. Операция чэрчитинэн 15 пууһаах былаан оһоһуллубута. Ол курдук бырааптар, юристар, атын да специалисттар оґолорго куһаґан дьаллыктар, онтон тахсар ыарыыллар, оґо көрүүгэ суох буолуугун, ону кытта сибээстээх быраабы кэһини сэрэтэр ис хоһоонноох лекциялары, боһсөдэлэри ыыталлар. Комиссия, оперативнай штаб чылыһынэре нэһиликтэргэ рейдальскай сылдьан арыгылыыр, токсическай, психотропнай веществоларынан итирэр оґолору быһаарыахтаахтар, ыарахан туруктаах ыаллары кэрийдэхтээхтэр. Хас

биірдии быраабы кэспит өґуну, кини төрөппүтүн кытары бөһсөдөлөр ыытыллаллар. Биір сүүрүн сы-альнан кэлэр сайынгы уһун сыһыалан кэмигэр бары уустук иитилээх оґолор тэрээһиннээх дьарыктаах буолалларын хаач-чыыллыахтаах. Манна анаан ый-дарынан график оһоһуллар. Сэрэтэр үлэ чэрчитинэн правовой уонна чөл олох темалаах араас бизчэрдэри, конкурстары, ток-шоулары ыытыты былааннамыты. Улууска сөптөөх көрүүгэ-истигэ суох оґолорго анаан «Социальной приют» ГУ (директор Л. М. Маркова) үлэлиир, онно быстах кэмгэ олоґор оґолор дьэ кэргэттэригэр болґомто күүһүрэн сэрэтэр үлэ ба-рыахтаах. Операция түмүктэнини ыам ыйын 18 күнүгэр саастарын ситэ илик оґолор бөһсөдэлэри-ларын, быраабы кэһиллэрин ута-ры үлэґ семинар ыытылыаґа.

Л. НОВГОРОДОВА

НАМ УЛУУНУН ЭДЭР КИИТИН МЭТИРИЭТЭ

Ычат социальной-психологическай өйөбүлүн киһини үлэхиттиринэн 17-35 саастаах эдэр дьон ортотугар улуус үрдүнэн анкетирование ыытыл-лытыта. Манна 156 киһи кытытытыта, киһилэртэн 51% дыахталлар, 49% эр дьон. Ыйытыллыбыт дьон 34% кэр-гэниэхтэр.

Иллэг кэмнэригэр 23% киһигэ аараллар, 22% телевизор көрөллөр, 24% спортзалга дьарыктаналлар, 55% республикага уонна тас өттүгэр буолар событиенан кэмийт-гэн-кэмийгэр интэриэһиргииллэр, 28% куруук интэриэһиргииллэр уонна 10% олох интэриэһиргээбэт-тэр. Ыйытыллыбыт дьон 95% бары үчүгэйгэ интэриэ-эллэр уонна оптимис-тыты санаа-алаахтар. Он-т о н ха а л-бы т 5% ске п-ти к-а р. 7% бэйэ-лэри-г э р, бэйэ-лэрин күдүр-игэр э р –

нэллэр, 53% аймахтары уон-на чугас дьонун өйөбүллэри-гэр наадыйаллар. 85% бэйэ-лэрэ олоххо табыллыбата-рын туһунан толкуйдуулар уонна ол биричиһинин бэйэлэригэр көрдүүллэр, онтон 15% атыттары буруйдуулар. Олоххо саамый баста-кы миэстэґ доруо-буйаны уонна дьэ кэр-гэни туруораллар. Ийис-миэстэґ эдэр дьон тап-талларын, үһүс миэ-стэґ үлэлэрин уонна ма-териальной өттүнэн ту-руктаах буолууларын, төрдүс миэстэґ тус бэй-элэрин көңүллэрин туру-ораллар. Эдэр дьон туру-ктаахтык олоґоллоругар мөһөйдир өрүттэр: 46% намыһах дохут, 36% эспи-этгииллэрин ыарыґатты-лар, 33% үрдүк үөрөхтэґ суох, 22% туох даґаны мэ-һөйдөбөт, 18% дьэ-уот мөлтөґө, 16% көдьүүстээх социальной өйөбүл суоґа, 14% дьэ кэргэнгэ өйдөспөт буолуу, 13% бы-раап өттүнэн көмүскэл суох буолуу уонна ылыт идэлэрэ наадата суоґа, 8% үлэлэрин сүтэрииттэн кутта-нылы.

Бэйэлэрин материалый балаһанналары уонна маннык

быһаардылар: 75% орто, 20% кыаммат, 5% үчүгэй туруктаах.

Ол курдук бу анкета түмүгүнэн биһиги улу-усту эдэр киһитини мэ-тириэтэ тахсан кэллэ: киһи кэргэннинэн соч-чо баґарбат, иллэг кэ-мигэр ааґарын, телеви-зор көрүүн уонна спортзалга сылдырын сөбүлүүр. Ардыгар респу-бликага уонна респу-блика тас өттүгэр буола: политическай событиеларын интэриэһиргиир, орто материальной туруктаах, инаникэ эрэллээх, ол эрэ-ри чугас дьонун өйөбүлүгэр наадыр, та-быллыбат буолуу биричи-һинэлэрин кырдыктаах-тык быһаарар, олоххо са-амай күндүнэн доруобуйатын, дьэ кэр-гэнин, тапталын, үлэтин ааґар уонна көңүлгэ ула-ханнык наадыбат, мате-риальной өттүнэн хаач-чылыдылаах эрээри бэйэтин дохотунан астыммат, өскөтүн үрдүк үөрөхтэґ бу-оллар өссө үчүгэйдик олоґу этэ, инфантильной соґус.

Спорт – тулуур, спорт – дылуур!

ЫСТААЛ МАННА ХАТАРЫЛЛАР

Муус устар 30, ыам ыйын 1 күнэригэр 1 №-дээх Нам политехнической орто оскуолатын спортивной саалатыгар үөрэнээччилэргэ кик-боксынга «Сааскы Энцикли» дээн ааттаах республиканский турнир ыытыллытыта. Күрэхтэһингэ Дьокуускай куораттан «Моһоһол», «Олимп», «Барс», «Эл-лэй Боотур» спортивной кулууптар, Д.В. Черноградская са-лайааччылаах Нам 1 №-дээх орто политехнической оскуола-тыттан, Граф Бизрэгитэн физкультура учуутала Леонид Со-повьев эрчийбит оґолорго, барыта 59 үөрэнээччи күрэхтэстилэр.

Күрэхтэһини аһыллытыгар улуус баһылыгы солбуй-ааччы Андрей Новгородов, физкультура уонна спорт отдельн начальнига Семен Ядрихинский, Нам улууһугар кик-боксын саалаабыт, Искра нэһилигэни баһылыга Владимир Ядрев, кик-боксынга республика кылаабы-най тренэрэ, норуоттар икки ардыларынаағы кылаастаа-ах спорт маастара, аан дойдун чемпионытын үрүг көмүс призера, Европа, Россия чемпионаны Сергей Егоров тыл от-тилер, күрэхтэһээччилэри эбэрдэлээтилэр, киһилэргэ си-тиһиллэри баґардылар. Күрэхтэһингэ ыалдыгытаатылар: спорт маастара, Союз кубогун хаһаайына, РСФСР икки төгүлдээх финалына, республика уолаттарын хамаанда-лары кылаабынай тренэрэ Гаврил Тытыгынаев, нору-оттар икки ардылы рынаағы кылаастаах спорт маастара, Россия, Европа, Азия чемпионаны Алексей Кычкин, рес-публика хас да төгүлдээх, Россия чемпионаны Александр Кириллин, норуоттар икки ардыларынаағы кылаастаах спорт маастара, Россия, Азия вице-чемпионы, Уйусхан Барашков.

«Сааскы Энцикли» турнир чемпионнарынан уон-на призердарынан биһиги улууспутуттан 11 оґо буол-дула. Парников Миша (1 №-дээх НПОО), Ефимов Фи-липп (Граф Бизрэгэ), Лукавин Дима (1 №-дээх НПОО) чемпионнаатылар. Күрэхтэһини түмүгүнэн «Кыайыга дылуурун иһин» бириһинэн-, өһнөөх телевозорынан, Лукавин Дима (1 № НПОО), «Кэскиллээх байыс» бириһин-эн- музыкальной киһинэн Парников Миша (1 № НПОО) «Бастыґ техника тын иһин» бириһис фотоап-паратынан Афанасьев Клим («Моһоһол» СК) наґа-раадаланьылар. Миэстэлэспиттэр мэтээллэринэн, гра-моталарынан, бириһистэрилин бэлэтээһинилэр. Күрэхтэһини ыытыллытыгар Нам баһылыгы сол-буйааччылар М.Д. Кокарева, А.Г. Новгородова, физкультура уонна спорт отдельн начальнига С.П. Ядрихинский, предприниматель Р.С. Охлопковка, «Энергосбыт» начальнигы солбуйааччы А.Ю. Аве-рьянова, «Байлыбат» маґаһын сэбиэдиссэйэ Ин-нокентий Протопоповка, «Талба» ырыынак үлэһи-тигэр Т.Е. Охлопковка, комбикорманы оһороз завод директорыгар Д.Г. Коркин, ычат отдельн сэбиэд-диссэйигэр В.В. Кутуковка, «Энцикли» ырыынак ди-ректорыгар А.С. Кириллин, «Намгазстрой» ПМК ген. директорыгар А.А. Федоровка, СБербан управ-ляющайыгар С.С. Спиридоновка о.д.а. күрэхтэһини кыт-тылаахтарынан ааттаргытан махталытын тизрдибит.

Д. ЧЕРНОГРАДСКАЯ, Нам с.

Улуу Кыайыгы 60 сылынан КЫМЧААНАРБЫТ БЭЛЭХТЭРЭ

Искра Кыайыгы 60 сыллаах үбүлүүгүтэр аналлаах араас мероприя-тиелэр ыытыллаллар. Ол курдук кыраакый кылымчааньктарбыт, дэтсад оґолоро кулуупка концертаатылар. Уолаттар «Капитан Гастелло» дьэн ырыаны хорунан ылаатылар, сахалыы таґастаах оґолор чабырґахтаа-тылар, Кэскил Горохов «Куоскалар» дьэн үгэни аахпытын дьон бары ас-тыһа, «Чурум-Чурумчуку» остуоруйаны оонньоон көрдөрдүлөр. Ситэґ суох орто оскуола нэһиликкэ оскуола күнүн ыытыта. Кулуупка элбэх истиэндэлэр, оґолор уруһуйдара, оһоһуктара туруоруллубуттар. Хас биірдии оґоґо портфолио оһоһуллубут, зодиактара, характердара, дьэлиригэр олоґор усулуобуйалара, хайдах үөрэнэллэрэ, ситиһиллэрэ барыта сырдаттылытыт. Оскуола директора М. В. Кривогорнигына иһи-тинэрбитинэн быһылгы үөрэх сылыгар оґолор ситиһиллэрэ 100%, хаачы-стыба 45% буолбут. Дьокуускайга баар ботаническай сады кытары сибээс олохтоммут, сайын оґолорго икки үлэ лааґыра аһыллары күүтүүлэр, нэһи-ликкэ элбэх көрдүү, тупсар үлэлэр былаанналар.

Били – бараммат баай ОСКУОЛА – КЭСКИЛБИТ КЫИАТА

Ханнык баґарар норуот кэскилэ — үүнэн иһэр кэчээригэ, оґолоро, ыч-чыта. Норуот киһилэри тулапыр айы-лыбатыгар, олоһор-дыаһаґар, сүүрүн дьарыктарыгар уонна культуратыгар, итээлигэр дьүөрэлээх дьон гына интэргэ кыһанар.

Быйылгы үөрэх сылыгар Искра си-тэґ суох орто сокуолатыгар 32 оґо үөрэнэр, 13 учуутал, 7 техперсонал үлэхиттэрэ бааллар. Бу үөрэх сылы-гар саґа директор Кривогорнигына Мария Васильевна ананан кэпэн үлэ-тин үчүгэйдик саалаата. Оскуола ис кестүүтэ, учууталлар үлэлэрин была-аннаһына, үөрэти хаачыстыбага, үлэ-тэрээһинэ харахха бырабыллар гына тубуста. Кэргэнэ, история учуутала Юрий Васильевич председателлээх та-рийэр комиссия Саґа дьылы оһус үчүгэйдик, сонундук тэрийэн оґоло-ор, төрөппүттэр да астынылар. Би-риһис тытытыгар «Хойоґо» б/х баһы-лыга И. Г. Рожин, дыаһалта баһылыга В. В. Ядрев 500-түү солк., дэтсад, кулууп тэриһтэлэр спонсордаатылар. Завуһунан Е. А. Горохова 2002-2003 үөрэх сылыттан үлэлиир. Нору-от үөрэһиритин туйгунан Екатерина Александровна эдэр учууталлар сүбэ-һиттэрэ, ыраабы өтө көрөр, саґаны-сонуну таба өйдүүр, дириґ биллилэ-эх, культурааһа, олоххо активнай по-зициялаах, сатабыллаах салайааччы, үчүгэй методист, эдэр учууталлартан маастардары, үөрэһиритин туйгуннарын бэлэмнээ дьэн эрэнэбит.

П.Г. Башнев, 1 категориялаах физ-культура учуутала, Искрага 1997 с. үлэлиир. Уруоґар оґолору төрөбүт дойдоларын тапыргы, өбүг үгэстэ-рин өйдүүргэ, айылбаґа чуґаһатан уһуйар, үөрэтэр. Кэлбит бастакы сы-лыттан оґолору үһүнү сүүрүүгэ ды-рыктаабыта. Оскуолаґа физзал суох буолан күһүн халпаан тымныһыр ди-эри уонна саас халпаан сылыыда да уруоктары таһырдыа ыытар. Кыра кы-лаастарга кыһыллар хамсаһыларынан, кетер-сүүрэр саґатын үтүгүннэрэр. Маны таһынан атах тэпсини, кулун куллугура тыһыны, халсаґый албаста-рыгар үөрэтэр. Бэлэс күнэргэ саха-лыы күрэхтэһинлэри тэрийэр. Кылаас таһынаағы үлэґ 8-с сылын «Кыраһа» куруһуок үлэлиир, элбэх походтарга, «Зарницага» сылдыллар, кустууптар, коубахтыылар. Күһүн, саас Тирбэх-хэ, Горнай Ууус Сыһытыгар поход-таан хайыһардыллар. Үс сыл субу-рдуку Таастаах-Салбан-Искра доґор-дохуу көрсүүһүлэрин 1,5 көстөөх Кэґнэґ үрүґэр тэрийэллэр. Маннык эрчийгэ оґо э-хаан өтүнэн сайдар, дыһаґа-дыаһахха ылларбат, тулуурда-ах буолар. Ыалдыр оґо ахсаана сыл-лата аччыыр, ангиналаах оґо суоһун кэриэтэ.

лун, бокса перчаткаларын, волейбол тэриһлэрин у.д.а. аґалан биэрдиляр, инникитин көмөлөһөһөһүт дьэн эрэн-нэрдиляр. Комплекснай спартакиада-ларга, хайыһар күрэхтэһинлэригэр на-чалнай кылаас оґолоро кэґкэ сылпа-ра наар 1 миэстэни, 2003 улууска «Көрдөөх стартарга» 1 миэстэни «2004 сыл патриоттара» номинация-тын ылытытытара. Республикага «Учи-тель ученических признаний 2001 г.» кыайылылааґа П. Г. Башнев оґолор, нэһиликэ олохтоохторун, биіргэ үлэ-лиир коллегаларын тытытытылыты-анылар.

М. А. Аммосова – 1 категориялаах начальнай кылаас учуутала. 1985-1986 үөрэх сылыгар ыал олоґор дьэ-тигэр оґолору үөрэлпитэ. 1987 с. ос-куола аһыллытытыта, онтон ыла күн бүгүнүгэр дьэри оґолору үөрэтэр, үгүс сыл директордаабыта. Уопуттаа-ах учуутал үлэтин мэлдьи анализти-ыр, үчүгэй өрүттэрин тирэх оһостор, саґаттан саґаны үлэтигэр туһанар. Араас сурунааллары, хаһыаттары су-рутар, киһилэри сакаастыыр-элбэх сыл муньубут чааһынай библиотека-лаах. Үөрэтэр оґолору улуус кыһылы-лар араас олимпиадаларга кыттан миэ-стэлээһиллэр: Эверстова Шура нуучча тытытыгар, спортивной надзэлэґэ, Бело-любская Сардаана математикага бас-таабытытытара, Горохова Дуя, Винокуров Валера, Эверстова Шура, Аммосова Диана улууска ырыа конкурстарыгар өрүү кытталлар, дипломат, лауреат буолаллар. 2004 с. тэриһлибит кыра-чаан кырасабысаалар конкурстарыгар Шура Эверстова кыһан республикага Нам улууһун аатыттан кыттан финалга тахсытытыта. Кыайыгы 60 сылын бэлэтиир, нэ-һиликкэ оскуола арыллытытыта 60 сылын туолар үбүлүүдэринэн сибээстээн Матрена Афанасьевна Аммосова, Па-вел Гаврильевич Башнев ычатыныиыгэ ер сыллаах үлэлэрин, үһулуучу оруол-ларын, оскуолаґа, нэһиликкэ оһорбут үтүөлэрин өйдөөн оскуола, нэһиликэ, улуус, үөрэһиритин управленийетин сапа-талары кинилэргэ «Норуот үөрэһирити-нин туйгунна» ааты туруорсалпага буол-лар дьэн баґа санаалаахпыт.

М. БЯСТИНОВА, Искра

ИҢИРЭХ ТЫЛЛАР

Күндү аҕабыгын, эһээбитин **ИВАНОВ ДАНИЛ СЕМЕ-
НОВИЧЫ** 75 сааскын томточку туолбут үөрүүлээх күнгүнүн.
Кыайыы 60 сылыннан ис сүрөхтөн истинник эбэрдэлибит!

Баҕарабыт оҕолорун, сиэннэрин, дьонун-сэргэтин ортолоругар этэнгэ чогузгун сыйдыарга, үтүө сүбэһит буоларгар.
Сарданалаах сарсыгын ыныра турдун Эйигин, үтүө дуйалаах киһи өрүү кырдыбат буолуохтаах.

Эбэрдэни кытта оҕолорун, сиэннэрин

Бииргэ үлэлиир коллегабыгын, ытыктыыр үтүө киһибитин, физкультура учууталын **СТЕПАН СТЕПАНОВИЧ КИРИЛЛИН** үйэ анардаах өрөгөйдөөх үбүлүөйгүнэн иттигистинник эбэрдэлибит!

Канчээри ыччаттаргыт үүнэллэрин-сайдалларын туһугар күүскүтүн-күдэххитин уурай туран, бары кыаххытын бизэрин үлэли сыйдыаргытыгын киэн туттабыт, холобур оҕосто-бут!

Баҕарабыт күн сирингэр баар бары үчүгэи, дьиз кэргэн-нэр иллээх, байылыат олоҕу, чэгиэн доруобуйаны, үлэбэр өссө үрдүк ситиһиһири, ыра санаан барыта туолун дьиз ис сүрэх-питтэтин алгыһытын тиэрдэбит.

Эбии ыраагырии кафедра тын коллектива

ПО «Илгэ» требуется на работу парикмахер с опытом работы и водитель категории В, С, Д с опытом работы не менее 5 лет.

Обр. по тел. 41-0-80

Государственная лицензия К 024962 рег. № 258 от 20.11.2002 г.

УЧЕБНЫЙ ЦЕНТР ДОПОЛНИТЕЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ И ПОВЫШЕНИЯ КВАЛИФИКАЦИИ

производит очередной набор на заочные курсы профессиональной подготовки без выезда к месту учебы по следующим специальностям:

- бухгалтер-экономист, бухгалтер-кассир, продавец-кассир продовольственных и непродовольственных товаров, продавец-консультант непродовольственных товаров, инспектор по кадрам, секретарь-референт, социальный работник, делопроизводитель-архивариус, страховой брокер, индивидуальный предприниматель, контролер сберегательного банка, оператор пэвм, официант-бармен, повар-кондитер, автоэлектрик, автомеханик, мастер шиномонтажной мастерской, монтажник линий и оборудования радиотелефонной связи, электромеханик по торговому и холодильному оборудованию.

Прием производится без ограничения возраста и уровня образования. Приглашаются также учащиеся старших классов. Цена полного курса обучения не выше 2990 рублей.

Срок обучения до 4 месяцев. Зачисление, занятия и тест-экзамены осуществляются без выезда к месту учебы.

По окончании курсов высылается диплом и рекомендательное письмо для трудоустройства.

За подробной информацией и для заключения договора на учебу обращаться письменно по адресу:

350072, Краснодарский край, г. Краснодар, ул. Московская, 40. Учебный центр «УЦДОПК». Телефон для справок 8-(861) 257-05-52, 8-(861) 246-71-81, 8-(918) 43-95-574.

«СААС-2005» АТЫЫ-ТУТУУ ДЬААРБАНКАТЫН БАЛАҕЫАНҨАТА

1. Атыы-тутуу улуустаагы дьаарбанкаҕа ыам ыйын 21 күнүгэр Нам селотугар палаточнай городокка ыгытыллар. Бу сүрүн соругуна олохтоох табаары онорооччулар бордодуук-суйаларын пропагандалааһын, табаары онорууну көгэтии, дьиз кэргэн экономика тын өйөөһүн буолар.

2. Атыы-тутуу дьаарбанкагыр тыа хаһаайыстыбатын оноруунан дьарыктанар предприятиелар, хаһаайыстыбалар, кэтэх хаһаайыстыбалар, чааһынай предпринимателлэр кыттааллар. Кинилэргэ палаточнай городокка миэстэ бериллэр. Ол миэстэлэрин бэйэлэрин күүстэринэн кизгэтэллэр, тэрийэллэр (остуулар, палаткалар, вывескалар, буклеттар о.д.а.).

Нэһиликтэр уонна тыа хаһаайыстыбатын предприятие-ларын икки ардыларыгар конкурс биллэриллэр:

- миэстэни кизгэттиигэ;
- бордодууккуйа ассортименын ахсааныгар;
- канаты тардыга, көрдөөх стартарга, эстафетага, хапсаҕайга.

АТЫЫ-ТУТУУ ДЬААРБАНКАТЫН ПРОГРАММАТА

- 9 ч. 00 м. — Кыттааччылар кэлиилэрэ, регистрация
 - 11 ч. 00 м. — Дьаарбанканы арыһыы
 - 11 ч. 30 м. — Концерт
 - 12 ч. 00 м. — Хамаандалар спортивнай күрэхтэһинилэрэ
 - 14 ч. 30 м. — Конкурсгар кыайылаахтарын бэлиэтээһин
 - 15 ч. 00 м. — Дьаарбанканы сабыы.
- Бу дьаарбанкага республика Президэнэ В.А. Штыров кэлитэ сабадаланар.

Считать недействительным утерянный паспорт 9801 № 353457 от 15/VII-02 г., выданный ОВД Намского улуса на имя Парникова Владислава Ивановича.

Есть такая профессия – Родину защищать!

ЗДОРОВ И ГРАМОТЕН, ПОРЯДОК УВАЖАЕШЬ — СУВОРОВЫМ, НАХИМОВЫМ МОЖЕТ СТАНЕШЬ

В суворовские военные, нахимовские военно-морские училища и кадетские (морские кадетские) корпуса со сроком обучения 2,3 и 7 лет могут поступать несовершеннолетние граждане Российской Федерации мужского пола в возрасте не старше 16, 15 и 11 лет соответственно (по состоянию на 31 декабря года поступления), окончившие 9,8 и 4 класс общеобразовательного учреждения соответственно в году поступления, годные по состоянию здоровья, отвечающие требованиям профессионального психологического отбора и физической подготовленности.

В военно-музыкальные училища, музыкальные кадетские корпуса могут поступать несовершеннолетние граждане Российской Федерации мужского пола в возрасте не старше 16 лет (по состоянию на 31 декабря года поступления), имеющие основное общее образование, музыкальную подготовку в объеме детской музыкальной школы, владеющие, как правило, одним из духовных или ударными музыкальными инструментами, годные по состоянию здоровья и отвечающие требованиям профессионального психологического отбора.

В училища отбираются кандидаты, изучавшие в общеобразовательной школе один из иностранных языков, преподаваемых в училищах: английский, немецкий или французский; по профилю Военно-Морского Флота — английский; в военно-музыкальные училища и музыкальные кадетские корпуса — английский или немецкий.

ЛЬГОТЫ ПРИ ПОСТУПЛЕНИИ В УЧИЛИЩА

Несовершеннолетние граждане-сироты, а также несовершеннолетние граждане, оставшиеся без попечения родителей, поступающие в училище, зачисляются без экзаменов по результатам собеседования и медицинского освидетельствования.

Вне конкурса при положительной сдаче вступительных экзаменов в училище зачисляются:

- дети военнослужащих, проходящих военную службу по контракту и имеющих общую продолжительность военной службы в календарном исчислении 20 лет и более;
- дети граждан, уволенных с военной службы по достижении ими предельного возраста пребывания на военной службе, состоянию здоровья или в связи с организационно-штатными мероприятиями, общая продолжительность военной службы которых составляет в календарном исчислении 20 лет и более;
- дети военнослужащих, погибших при исполнении ими обязанностей военной службы или умерших вследствие увечья (ранения, травмы, контузии), либо заболевания, полученных ими при исполнении обязанностей военной службы;
- дети военнослужащих, проходящих военную службу в зонах военных конфликтов;
- дети военнослужащих, воспитывающиеся без матери (отца);
- дети Героев Советского Союза, Героев Российской Федерации, полных кавалеров ордена Славы.

ПОРЯДОК ПРИЕМА В УЧИЛИЩА

Заявление (рапорт) родителей (лиц, их заменяющих) о желании кандидата поступить в училище и необходимые документы принимаются от граждан Российской Федерации, проживающих на ее территории, военными комиссариатами по месту жительства, в период с 15 апреля по 15 мая.

В заявлении (рапорте) оговаривается согласие родителей (лиц, их заменяющих) кандидатов на направление их после окончания училища для дальнейшего обучения в военное образовательное учреждение Министерства обороны.

Полный перечень документов имеется в военкомате.

МАХТАНАБЫТ

Күндү аҕабыт Собакин Егор Николаевич тигэх күнүгэр комалеспут, өйөөбүт Хатырх нэһилигин дьаһалтатыгар, Хатырх орто оскуолатын, 116 №-дээх баһаарнай чааска, «Кэрэчэн» оҕо саадын, участковой балыһа, библиотека, «Гранд» САО маһаһын коллективтарыгар, «Маймаҕа» МТ дьаһалтатыгар, аҕабыт убаастыыр довтолоруугар: СР Президениа юридической-правовой дьыалаларга отделение салайааччытыгар Е.М. Ларионовка, исторической наука докторуугар Е.Е. Алексеевка, Куманьков А.В., «Якутканерго», улуус мунһаһын председателигар Н.Н. Баишевка, Посельскийдар, Флегонтовтар дьиз кэргэттэригар, «Чурапчы улууһа» МТ «Мэлдэхси» нэһилигин дьаһалтатыгар, олохтоохторугар, «Гранд» САО маһаһын директоруугар С.К. Прокопьевка, В.М. Заровняев уонна киһи дьиз кэргэттэригар, Ю.Г. Титов дьиз кэргэттэригар, Нам улууһун невропатолог врачыгар Р.С. Софроновка, Маймаҕа олохтоохторугар А.А. Рюкинга, Собакиннар дьиз кэргэттэригар, чугас ыалларыгыгар М.Н. Пинигинага, Р.А. Охлопковага, А.А. Ноговицынага, Васильевтар, Ощепковтар дьиз кэргэттэригар, убаастыыр киһибитигэр К.Ф. Федоровага, табаарыстарыгыгар Ульяна, Ньургун Алексеевтарга, Сардаана, Петр Охлопковтарга, Ольга, Николай Кириллинэргэ, А.М. Пинигинга уонна бары аймахтарбытыгар, Хатырх орто оскуолатын 1992 с. выпускниктарыгар, кылаас салайааччытыгар Д.Г. Ядрихинскаяга дириг махталбытын тиэрдэбит.

Баҕарабыт бары кэрэни, үтүөнү. Үтүө санаагыт уостубатын!

Кэргэнэ, оҕолоро, кутубута, кийиштэтэ

В КАКИЕ СРОКИ И КЕМ ОТБИРАЮТСЯ КАНДИДАТЫ

Оформление личных дел кандидатов для поступления в училища производится военными комиссариатами по месту жительства с 15 апреля по 1 июня.

Личные дела кандидатов, оформленные на территории РФ принимаются в училища только после их рассмотрения отборными комиссиями областных (республиканских, краевых) военных комиссариатов.

Отбор кандидатов для поступления в училища производится приемной комиссией училища, которая создается приказом начальника училища на период с 20 июня по 15 августа (по профилю Военно-Морского Флота — с 5 июня по 30 июля).

Приемные комиссии училищ в срок до 10 июля (по профилю Военно-Морского Флота — до 25 июня) направляют в военные комиссариаты областей (краев, республик) списки кандидатов, допущенные к конкурсным вступительным экзаменам, а также списки кандидатов, которым отказано в допуске к вступительным экзаменам, с указанием причин отказа.

КОГДА ПРОИЗВОДИТСЯ ПРИЕМ В УЧИЛИЩА

Кандидаты, отобранные приемной комиссией училищ, распорядком военного комиссара Республики Саха (Якутия) направляются в сопровождении офицеров (прапорщиков, мичманов) в училища к 31 июля (по профилю Военно-Морского Флота — к 14 июля).

Прием в училища производится с 1 по 15 августа (по профилю Военно-Морского Флота — с 15 по 30 июля).

КАКИЕ ЭКЗАМЕНЫ ПРЕДСТОЯТ БУДУЩИМ СУВОРОВЦАМ, НАХИМОВЦАМ И КАДЕТАМ

Вступительные экзамены проводятся по предметам: в училищах со сроком обучения 2 и 3 года — русский язык (диктант), математика (письменно) в объеме программы 9 и 8 классов общеобразовательного учреждения соответственно;

в училищах со сроком обучения 7 лет — русский язык (диктант), математика (письменно) в объеме программы начального общего образования общеобразовательного учреждения;

в военно-музыкальных училищах и музыкальных кадетских корпусах — русский язык (диктант) в объеме программы основного общего образования и музыкальные дисциплины (музыкальный инструмент, сольфеджио, элементарная теория музыки) в объеме программы детской музыкальной школы. Кроме того, проверка данных, необходимых для обучения игре на духовных и ударных музыкальных инструментах.

Физическая подготовленность кандидатов проверяется: Кандидаты, поступающие в СВУ и КК со сроком обучения 2 и 3 года:

1. Подтягивание на перекладине; 2. Бег на 60 метров; 3. Кросс на 2000 метров, по нормативам для обучающихся в 9 и 8 классах общеобразовательных учреждений. Кандидаты, поступающие в КМКК:

1. Подтягивание на перекладине; 2. Бег на 60 метров по нормативам для обучающихся в 4 классах общеобразовательных учреждений.

Психологическая готовность кандидата к обучению в училище определяется на изучение и оценку военно-профессиональной направленности, общего интеллектуального развития, адаптационных способностей и нервно-психической устойчивости.

За справками обращаться по тел. 41-4-46 или в военный комиссариат, кабинет № 3

Редактор В.Г. Касьянов тел. 41-3-32
ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — 41496;
 бухгалтерия — 41332;
 факс — 41332;
 иллюстрация уонна реклама (секретариат), редакционная издательская система — 41141

Төрийөн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улууһун «Энсияли» хаһыат редакцията» государственной учреждение. Маассабай информация средстволарын туһунан РФ сокуоннарын туһунан контуруолдуур уонна регистрациалыыр РФ бөчөккө Госкомитетин СР региональной управлениетыгар 2003 с. бос ыйын 20 күнүгэр регистрациалыытын нүөмэри — ПИ №19-0428.
 Сурука ааккытын-суолтугун, үлэритин, дьырдун аадырхын чопчу ыйын. Редакцияга киирбит суруктар төнөрүллүбөттөр. Автор этэрэ хаһыат санаатыннын малды биир буолбат.
«ЭНСИАЛИ» - Нам улууһун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам с., Заложной ул. 4.
 E-mail: editor@namtsy.sakha.ru

«Энсияли»
 хаһыат редакциянай-издательский ситимигэр таһаарыныа уонна таһаарыныа. Хаһыат Бокууускайга «Сахаполиграфиздат» НИИК бөчөттэниэ, Орджоникидзе ул. 38. Формата А3. Кээмэйэ 15 бөчөттө лис.
 Көгүл сыананан атыаһанар
Индекс — 54889. Тираһа — 2354
 Бөчөккө илди баттанна — 12:00 ч. 16.05. 2005
 Сахааһын №-рэ — 64